

memorii | jurnale

Alexandra Furnea (n. 1988) este redactor de carte, jurnalist și activist social. A absolvit Facultatea de Litere din cadrul Universității „Petru Maior“ din Târgu Mureș și are un masterat în studii americane la Universitatea din București. Între 2011 și 2020 a fost redactor la revista muzicală *Maximum Rock Magazin*. Scrie poezie, proză și articole dedicate scenei muzicale underground pe blogul ei, www.genunderground.ro. Este supraviețuitoare a incendiului din clubul Colectiv, din 30 octombrie 2015.

Alexandra
Furnea
JURNALUL
LUI 66

Noaptea în care
am ars

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

*Pentru mama, tatăl și sora mea.
Pentru toți cei care s-au chinuit sau au murit
în spitalele nevindecării.
Pentru cei care izbutesc să rămână oameni
în ciuda neomeniei ce-i înconjoară.
Pentru România viitorului, în care corupția a fost nimicită,
sistemul medical salvează în loc să ucidă,
iar incendiul din Colectiv este o amintire cumplită
a unei tragedii care nu se mai poate repeta.*

Cuprins

Câteva cuvinte	9
Noaptea în care am ars	13
Spitalul nevindecării	29
Arșii nimănui	137
Veșnic pacienți, câteodată oameni	183
Viața (nu) merge înainte	220
Epilog: Celălalt octombrie	231

Câteva cuvinte

În 2017, la doi ani după ce am fost rănită în incendiul din clubul Colectiv, am scris despre tratamentul primit la Spitalul de Arși din București. Reacția celor care și-au rupt din timp ca să citească despre suferința mea – a noastră – a fost copleșitoare. Forța și încurajările pe care mi le-au transmis m-au determinat să continui să traduc în cuvinte clipe din această viață de „supraviețuitoare“ a unei tragedii naționale. Pun ghilimelele pentru că încă îmi este greu să-mi asum această identitate, care mi se pare nedreaptă față de cele 65 de suflete ce nu au avut șansa să și-o atribuie.

De-a lungul anilor, atât prieteni, cât și necunoscuți cu inimă mare m-au rugat să scriu un text mai lung despre Colectiv. Am ezitat multă vreme să fac asta, pentru că încă doare. Însă la un moment dat am realizat că, asemenea cicatricilor, amintirile fac parte din mine și în întunericul lor sălășluiește lumina pe care putem să o transformăm într-un far spre o lume mai bună. Am decis că merită să mă întorc la noaptea de 30 octombrie și la ceea ce i-a urmat întrucât întâmplările de atunci trebuie să iasă la suprafață. Poate că așa voi putea să fac din infernul meu un vehicul al mântuirii noastre. M-am apucat să scriu *Jurnalul lui 66* cu acest scop în gând și în inimă.

Se numește astfel – și nu, cuminte, *Jurnal de supraviețuitor* – pentru că în cei care suntem astăzi aici printre voi, după ce am scăpat din Colectiv, a murit ceva. Toți ne-am pierdut viețile în seara aceea și am continuat să pierdem fragmente din ființa noastră cu fiecare om drag dus, cu fiecare nouă durere, cu fiecare umilință, cu fiecare infecție și cu fiecare baie sau procedură pe viu,

efectuate în condiții mizerabile, în spitale paupere aservite nu salvării, ci minciunii. În teama de dinaintea operațiilor grele de reconstrucție, în resemnarea cu care semnăm pe proprie răspundere fișele medicale în care decesul este listat ca posibilă „complicație“ a vindecării, în nopțile grele de îndoială, populate cu doruri, coșmaruri și remușcări, când ne gândim că poate ar fi mai simplu dacă... nu am mai fi deloc, apropierea de 66 este mai reală decât ne place să recunoaștem.

După externare, am suferit 40 de intervenții chirurgicale. Și-rul încă nu s-a încheiat. Va trebui să mă supun procedurilor de reconstrucție și de recuperare medicală toată viața, pentru a repara ceea ce a distrus focul, dar și ceea ce a mutilat sistemul sanitar din România. Pe masă, înainte ca anestezistul să-mi pună masca de oxigen, închid ochii și mă rog la Dumnezeu să mă trezesc, pentru că știu că s-ar putea să nu o mai fac. Și atunci, până să mă cuprindă acel vid al simțurilor, întunericul absolut care se face în om când sedativele îi curg prin vene și bisturiul lucrează, mă obsedează numărul 66.

Da. Suntem în pericol să ne adăugăm sufletele cumplitului șir al pierderilor, ca o consecință tardivă a aceluiași 30 octombrie 2015. Prețul unei calități satisfăcătoare a vieții este asumarea reacțiilor adverse ale operațiilor, printre care și... moartea. Așa trăim de fapt noi, „supraviețuitorii“ incendiului din clubul Colectiv. Totuși, pentru noi neînvința rămâne o metaforă și un risc. Pentru prietenii noștri dispăruți și pentru familiile lor e o realitate sfâșietoare și implacabilă. La victime ar trebui trecuți și părinții care se îmbolnăvesc de durere și o iau pe urmele copiilor plecați printre stele.

Am ales să scriu un jurnal pentru că nu mi-am propus să creez un text frumos, ci unul profund sincer, așa cum l-am gândit în cele mai grele momente ale vieții mele, atunci când nu aveam mâini cu care să aștern ceva pe hârtie. Atunci când judecam totul în cuvinte simple, întrerupte de suspine și de revelația ororilor la care eram supusă. Unii vor vedea în mărturiile mele strigăte de

ajutor, alții o critică la adresa corupției din România. Jurnalul meu va însemna lucruri diferite, pentru oameni diferiți. Pentru mine, este un mod de a da sens suferinței.

Numele persoanelor din jurnal nu sunt reale, dar faptele da. Nu am dramatizat de dragul efectului, oricât de cumplite ar părea unele scene. Din păcate, s-au petrecut cu adevărat. Nu am dezvăluit identitatea celor care m-au ajutat pentru că vreau să îi protejez. Cât despre cei care apar în ipostaze mai puțin onorabile, le-am dat pseudonime deoarece nu doresc să-mi întinez demersul cu impresia unei răzbunări. Scopul meu nu este să pedepsesc, ci să povestesc ce s-a petrecut, așa cum s-a văzut prin ochii mei. Las în seama justiției, dar și a lui Dumnezeu, să se ocupe de judecată și sper ca aceasta să fie dreaptă.

Inițial, am publicat *Jurnalul lui 66* pe platformele de socializare și pe site-ul pe care l-am creat special pentru a-l găzdui, www.genunderground.ro. Acum, cu ajutorul Editurii Humanitas, povestea mea capătă șansa să ajungă mai ușor în mâinile și în sufletele cititorilor, luând forma unei cărți. Fără sprijinul, încrederea și încurajările editurii, poate că *Jurnalul* nu ar fi devenit niciodată un volum în toată regula, și cu atât mai puțin unul așa de frumos și de îngrijit. Versiunea lui fizică îmi umple sufletul de bucurie și, mai ales, de ușurare. Să îmi văd suferința întrupată într-o carte palpabilă, ale cărei file au miros, culoare, textură și greutate – care dau poveștii în sine tangibilitate scoțând-o din spațiile virtuale ale minții mele și ale internetului –, îmi înlesnește distanțarea, într-o măsură semnificativă, de acele clipe groaznice și mă ajută să mă vindec sufletește. Pentru mine, aceasta nu este doar o carte. Este parte din mine. Este un fragment din ființa mea cea mai intimă. Este inima mea, dacă ea ar fi confecționată din hârtie și ilustrată cu cerneală. Este sufletul meu, pe post de document. Iar pentru atenția și tandrețea cu care Editura Humanitas l-a plămădit în ediția de față nu am suficiente cuvinte de mulțumire.

Nu pot promite că va fi o lectură ușoară și nu am pretenția că am scris o capodoperă. Vă cer să priviți jurnalul cu îngăduință și

să nu vă așteptați să fie mai mult decât ceea ce este: o colecție de confesiuni din iadul pe care oamenii îl aștern înaintea altor oameni, dar și un îndrumar timid pentru o lume în care unui astfel de calvar îi pot lua locul speranța, respectul și dragostea de aproape. O lume în care viața contează mai mult decât sistemul, funcțiile, banii și corupția.

Nu pot să închei această prefață fără să spun câteva cuvinte despre *Goodbye To Gravity*. Când citiți *Jurnalului lui 66*, lăsați muzica formației să străbată dincolo de rânduri. Permiteți-i să vă întovărășească, precum o coloană sonoră când în surdina, când asurzitoare, de-a lungul capitolelor. Dați-i voie să ofere sens celor petrecute. Nu trebuie să îngăduim ca tăcerea uitării să se înstăpânească peste ea. Lăsați-o să devină imnul contemporan al schimbării în bine a țării noastre. Țineți-o vie.

Vă mulțumesc tuturor celor care îmi veți parcurge mărturia, precum și celor care m-ați citit de-a lungul timpului și m-ați încurajat să public aceste texte. Doar împreună putem să facem ca această tragedie să devină momentul în care România a decis să nu mai accepte inacceptabilul.

septembrie 2022

Noaptea în care am ars

E trecut de șase seara. După ce fac ultimele corecturi la materialele pentru mâine, îmi odihnesc ochii uitându-mă la afișele înrămate din încăpere. Multe dintre ele sunt semnate de artiștii pe care îi înfățișează, iar redacția arată exact ca în închipuirile mele din adolescență: o încăpere spațioasă plină de postere cu formații și biroul, la care scriu articole despre muzică. Mă cuprinde o mare bucurie. Fata de 14 ani este mândră de femeia de 27 care a reușit să-și transforme visul în realitate.

Acum cinci ani, Nelu, redactorul-șef al revistei, mi-a dat șansa să scriu câteva știri de test pentru *Maximum Rock Magazin*. Am acceptat imediat, iar colaborarea noastră s-a transformat într-un loc de muncă pe bune. L-am cunoscut pe Nelu exact când mă întrebam dacă voi avea vreodată ocazia să fac ceea ce mi-am dorit dintotdeauna: să fiu jurnalist la o publicație dedicată rockului. Și iată că s-a întâmplat!

Termin treaba, încui și plec. Străduța îngustă pe care se află sediul nostru este neobișnuit de întunecată. Este o limbă de ciment bizară presărată cu case mici, rătăcită printre blocuri colosale care o înghit fără milă. De câteva zile, s-a făcut frig afară și deja parcă miroase a iarnă. Mă gândesc la garsoniera mea caldă și grăbesc pasul, recunoscătoare că locuiesc aproape. Ce repede trece timpul... Oftez și mă întristez. Nu am nici un motiv să fiu supărată, însă, de la o vreme încoace, mă încercă mai greu nopțile singuratice din marele oraș. Ajung pe bulevardul luminat și agitat. Încruntarea se topește în zâmbet, iar forfota oamenilor mă scoate pentru moment din starea ciudată de adineaori. Îmi pun

căștile pe urechi, dau drumul primei piese din playlist și intru în magazin ca să-mi cumpăr câte ceva pentru cină. Când ies, ploaie torențială. Nu aștept să se ostoiască cerurile, ci pornesc spre casă, încărcată cu sacoșe.

Ceva din greutatea sentimentului care m-a copleșit când am părăsit redacția a rămas cu mine. Câteodată îmi pun prea multe întrebări. Oare e o idee bună să rămân în România când atât de mulți prieteni pleacă în străinătate? Ar trebui să-mi găsesc un job mai sigur și mai bine plătit? Dacă plec, ce se vor face mama și sora mea? Tot mai des mă macină îndoielile și, deși sunt fericită, am constant senzația că lucrurile nu funcționează cum trebuie, că lipsește o piesă din puzzle. Mă opresc în plină ploaie cu plasele în mâini și ridic capul spre bolta înnorată. Picurii spală ultimele urme ale machiajului zilei de luni și îmi intră în ochi, în suflet, răcorindu-mă. Nu știu ce mi se întâmplă... Doar nu port în spate povara întregii lumi! Încep să alerg spre blocul meu, pe care îl văd în față.

O observ târziu, când deja scotocesc după chei în buzunar. Stă la trecerea de pietoni cu mâinile pe lângă corp, fără să țină cont de stropii mari care se întetesc. Oamenii trec pe lângă ea în valuri, dar trupul ei rămâne nemișcat, ca o stâncă stranie în mijlocul unui ocean zbugiumat de chipuri și mâini. E atât de liniștită sub asaltul cerurilor, încât ai spune că are un scut invizibil care o protejează de răpăielile nemiloase. Și de nepăsarea celor din jur. Este bătrână, mai în vârstă decât mama. Parcă s-a pierdut în lumea mare. Oare știe unde se află? Are ochi albaștri, nefiresc de deschiși la culoare. Nu e îmbrăcată prost, dar nici prea bine. Pardesiul e subțire iar cizmele îi sunt scâlciate de la atâta purtat. Sunt sigură că are picioarele ude în ele. Se uită la mine și șoptește ceva, ca pentru sine. Mă întreabă apoi cu o voce smerită dacă știu cum poate să ajungă pe strada Emil Gârleanu. Nu îmi cere nimic, doar mă privește cu blândețe.

Îi explic încurcată, îmi mulțumește și întoarce capul înspre trecere. Așteaptă ceva ce nu mai vine. O studiez câteva secunde

confuză. Nu știu ce să fac. Poate că aș jigni-o dacă i-aș oferi bani. Decid să urc, să caut o umbrelă și să i-o aduc. Mă grăbesc să ajung sus, cotrobăii cât pot de repede după câțiva lei și o umbrelă, apoi cobor din nou în stradă. Femeia, însă, a dispărut. Excursia mea nu a durat mai mult de câteva minute și totuși iață cât de rapid s-a dispersat acest destin apăsător de tristeți neștiute. O caut. Traversez și fac câțiva pași, mă întorc și mă uit pe lângă bloc, dar nu o găsesc nicăieri. Ploaia se oprește și lasă în urma ei bălți mari în care se reflectă farurile mașinilor grăbite. Privesc umbrela și banii deznădăjduită. Regret că nu am întrebat-o dacă pot s-o ajut cumva. Dacă i-aș fi spus ceva bun? Ceva care să o salveze măcar pentru o noapte?

La semafor, oamenii se opresc, apoi trec în pâlcuri, mereu alții, un du-te-vino continuu. Unii sunt zgomotoși și tineri, alții bătrâni și tăcuți în haine vechi și ponosite, cu căciuli groase pe capetele cărunte. Unii sunt săraci și singuri, alții nu au grija zilei de mâine și butonează de zor telefoanele luminoase, care piuie și cântă pe diverse tonuri. Femeia mea lipsește. A căzut din calidoscopul pestriț al omenirii, lăsând în urmă doar amintirea chipului ei gol, cu ochii aceia albaștri, palizi și misterioși. A devenit invizibilă, deși cea mai mare nevoie a ei era tocmai aceasta: să fie văzută. Dar noi suntem tot mai orbi.

Regretul mă urmărește în timp ce pregătesc cina. Mă urmărește a doua zi, a treia și toată săptămâna. Zi de zi, fac același drum dinspre redacție spre acasă și sper că o voi zări din nou la trecerea de pietoni, dar nu se întâmplă. Mă întreb dacă nu cumva Dumnezeu ne scoate în cale asemenea oameni, dacă nu sunt îngeri, deghizați în sărmani, care ne pun la încercare ca să afle ce purtăm în suflet. Gândul este absurd, dar mi-e tot mai milă de biata femeie abandonată acolo la semafor, singură, cu hainele ude, pierdută în marele București. Îi cer iertare în șoaptă și mă rog să fi găsit ceea ce căuta, chiar dacă nu am putut să îi ofer măcar un cuvânt cald în noaptea rece de toamnă. Îi cer iertare și lui Dumnezeu și nădăjduiesc că tinerețea mea trăită în pripă îl va îndupleca.